
Všeobecná fakultní nemocnice v Praze slouží pacientům už 220 let

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze slouží pacientům už 220 let

Medical Tribune, 13.12.2010, Str.: 4, Rubrika: informace excerpta zajímavosti, Autor: jší

Slavnostním shromážděním ve staroslavné aule pražského Karolina byly ve středu 1. prosince zahájeny oslavy 220. výročí založení Všeobecné fakultní nemocnice (VFN) v Praze. Jeho součástí byla vystoupení ředitelky VFN Mgr. Dany Juráskové, Ph.D., MBA, ministra zdravotnictví doc. MUDr. Leoše Hegera, CSc., rektora **Univerzity Karlovy** prof. RNDr. **Václava Hampla**, DrSc., a děkana 1. LF UK prof. MUDr. Tomáše Zimy, DrSc., MBA. S mimořádnou pozorností vyslechli účastníci shromáždění zajímavě podaný pohled na historii nemocnice z úst doc. PhDr. Ludmily Hlaváčkové, CSc.

Pražská Všeobecná fakultní nemocnice vděčí za svůj vznik císaři Josefu II., jenž brzy po svém nástupu na trůn v roce 1781 vydal tzv. direktivní pravidla, která stanovovala, jakým způsobem mají být vybudovány zdravotní ústavy. Všeobecné nemocnice měly pečovat o chudé nemocné, v porodnicích měly rodit nemajetné rodičky, součástí nemocnice měly být i nalezince, sirotčince, chorobince pro chudé a chronicky nemocné pacienty a ústavy choromyslných. Nejdříve byla otevřena nemocnice ve Vídni, poté v Brně a Olomouci.

Otevření nemocnice v Praze zápasilo s finančně-právními problémy, spojenými s vytvářením jednotného nadačního fondu ze zrušených klášterů, nevyhovujících špitálů, chudobinců a dalších. Po svízelných jednáních a hledání prostor pro vybudování nemocnice zasáhl sám císař Josef II. V říjnu roku 1786 navštívil Prahu, poukázal na málo využitou budovu novoměstského ústavu šlechticů u sv. Andělů na tehdejší Dobytčím trhu (dnešní Karlovo náměstí) a na sklonku roku 1786 a začátkem roku 1787 se začalo uvažovat o umístění nemocnice do těchto prostor. Rekonstrukční práce byly zahájeny v roce 1789, a nemocnice započala svou činnost v prosinci roku 1790.

Brzy po jejím otevření v ní zahájily činnost i ambulance a také kliniky; do té doby probíhala klinická výuka mediků v Nemocnici u milosrdných bratří, v níž však směli být hospitalizováni jen muži. "Lékařská škola" byla rozdělena na interní a chirurgickou. Činnost nemocnice byla tak od samého počátku spjata s aktivitami lékařské fakulty – klinická výuka zde byla zahájena už ve školním roce 1791/1792, a současně výročí nemocnice může tedy oslavovat i 1. lékařská fakulta UK. Pražská Všeobecná nemocnice byla také kolébkou našeho ošetřovatelství. První ošetřovatelé a ošetřovatelky pocházeli z nejhudších vrstev obyvatelstva. Důvod byl prostý – nemocniční služba byla namáhavá a nedostatečně honorovaná. Úroveň služby tomu odpovídala. Od roku 1844 pracovaly v nemocnici jako ošetřovatelky jen ženy. K otevření české a německé ošetřovatelské školy došlo v nemocnici až v roce 1916.

V nemocnici pracovaly desítky významných osobností našeho lékařství a zdravotnictví – za všechny lze jmenovat profesory Kromholze, Purkyně, Eiselta, Hlavu, Thomayera, Janského, Maydla, Pelnáče, Jirásku, Heřmanského, Hennera, Herlese, Vondráčka, Syllabu, Charváta, Prusíka či Laufbergera. V nemocnici byla provedena řada prioritních operačních a léčebných výkonů, jež dosáhly mezinárodního uznání, obdobně jako objevy provedené ve zdejších laboratořích.

V současnosti je Všeobecná fakultní nemocnice se svými 44 pracovišti, klinikami, ústavu a odděleními, 2,5 miliony ambulantně ošetřených a 50 000 hospitalizovaných pacientů za rok jedním z největších poskytovatelů zdravotní péče u nás, a současně i významným výukovým a výzkumným centrem, které si trvale zachovává nejvyšší standard klinické, výzkumné i výukové činnosti. V součinnosti s 1. lékařskou fakultou UK představuje nejvýznamnější komplex biomedicínských kapacit v České republice. Unikátní architektonicko-urbanistický celek areálu nemocnice by přitom měl v nejbližších letech projít modernizací a rekonstrukcí, která umožní plnohodnotnou činnost všech jeho zařízení na úrovni medicíny 21. století. Tradice uplynulých více než dvou století ve spojení s moderní přítomností dává nemocnici neopakovatelnou a inspirující atmosféru určovanou jejím geniem loci; současně zavazuje další generace k úsilí a snaze vyrovnat se svým slavným předchůdcům.

(jší)